

Robert Vannoy , Manabii Wakuu, Hotuba ya 5

Isaya 5:1-6:18 Hukumu kwa Baraka

Isaya 5:1-6:18 Hukumu kwa Baraka

Tuendelee hadi sura ya 5:1—6:18 kama sehemu ya mwisho ya sura sita za kwanza za kitabu. Tumeona sehemu mbili hadi sasa zikianza na hukumu na kuishia na baraka za wakati ujao. Kesi ya kwanza ilikuwa hukumu na kisha baraka katika wakati ujao wa mbali sana, yaani, Milenia. Kesi ya pili ilikuwa hukumu, kisha baraka katika wakati ujao wa mbali ambao ningeuchukulia kama unaorejelea wakati wetu wa sasa. Katika sehemu ya tatu, tena, una hukumu na inaishia na baraka, lakini baraka inayopatikana kwa sehemu kubwa na Isaya mwenyewe. Unaona sehemu hapa inayoishia katika Isaya 6:1-13 ni sura hiyo unayoifahamu, ambapo Isaya anaona maono ya Bwana. Bwana anachukua makaa kutoka madhabahuni na kumtia mafuta Isaya ili kuwaletea watu neno lake. Kwa hivyo kwa maana hiyo unaona na sehemu hizi tatu unahama kutoka wakati ujao wa mbali sana, wakati ujao wa mbali sana, hadi wakati wa kisasa wa Isaya mwenyewe.

Isaya 5 – Kukatishwa Tamaa kwa Mungu na Watu Wake – Mfululizo wa Ole   Lakini hebu turudi nyuma tu—na tena sitazungumzia sehemu hii sana—nataka kuendelea. Lakini Sura ya 5 ni sura ya ole. Inaelezea kukatishwa tamaa kwa Mungu na watu wake. Tena, inatumia umbo. Umbo hapa ni picha ya shamba la mizabibu. Sura ya 5, mstari wa 1, inasema, “Nitamwimbia mpendwa wangu, wimbo kuhusu shamba lake la mizabibu. Mpenzi wangu alikuwa na shamba la mizabibu kwenye kilima chenye rutuba. Alilichimba na kuliondoa mawe na kulipanda mizabibu mizuri zaidi. Alijenga mnara wa kusimamisha divai ndani yake na pia akakata kinu cha kukamulia divai. Kisha akatafuta mavuno ya zabibu nzuri, lakini ilitoa matunda mabaya tu. Sasa enyi wakazi wa Yerusalemu na watu wa Yuda, hukumuni kati yangu na shamba langu la mizabibu. Ni nini kingine ambacho kingefanywa kwa shamba langu la mizabibu kuliko nilivyofanya kwa ajili yake? Nilipotafuta zabibu nzuri, mbona ilitoa mavuno mabaya tu? Sasa nitawaambia nitakachofanya kwa shamba langu la mizabibu: Nitaondoa ua wake;

litaharibiwa. Nitaubomoa ukuta wake, utakanyagwa. Nitalifanya kuwa ukiwa, halitakatwa wala kupandwa; miiba na michongoma itamea hapo. Nitaamuru mawingu yasinyeshe mvua juu yake. Shamba la mizabibu la Bwana Mwenye Nguvu Zote ni nyumba ya Israeli, na watu wa Yuda ni bustani ya kupendeza kwake. Na alitazamia haki lakini akaona umwagaji wa damu, na haki lakini akasikia vilio vya dhiki.”

Kwa hivyo, chini ya picha ya shamba hili la mizabibu, ambalo Mungu amejali, lakini ambalo halijazaa matunda, Bwana anasema ataleta haki; atalifanya kuwa ukiwa. Na kinachofuata kisha, katika mstari wa 8 na kuendelea, ni mfululizo wa ole sita zilizotangazwa kwa watu hawa wasiomcha Mungu Israeli. Unaona mstari wa 8: “Ole wenu mnaoongeza nyumba kwa nyumba na kuunganisha shamba kwa shamba hata isiwepo nafasi.” Mstari wa 11: “Ole wenu mnaoamka asubuhi ili kukimbia baada ya vinywaji vyao, mnaokesha usiku kucha hadi wawake kwa divai.” Mstari wa 18: “Ole wenu wanaovuta dhambi kwa kamba za udanganyifu, na uovu kama kwa kamba za gari.” Mstari wa 20: “Ole wenu wanaosema uovu ni wema na wema ni uovu.” 21: “Ole wenu wenye hekima machoni pao wenyewe na werevu machoni pao wenyewe.” 22: “Ole wenu walio mashujaa wa kunywa divai, mabingwa wa kuchanganya vinywaji.” Kwa hivyo mna mfululizo huo wa ole uliotangazwa kwa watu hawa wasiomcha Mungu.

Kutokana na bustani ndogo niliyoifanya, naweza kufikiria picha ya Isaya. Unajua unafanya kazi kwa bidii: unapanda, kisha unapata ukame na hupati chochote kutoka kwake, na unaweza kusema usahau. Inaonekana kwangu kwamba iko ndani ya eneo la uwezekano. Mtu fulani anafanya kazi na juhudi hizi zote—hapa katika kesi hii, mizabibu, ambayo—kutokana na kidogo nilichosoma kuhusu mizabibu—hiyo ni biashara ngumu sana. Inahitaji ujuzi na maarifa mengi na muda mrefu kuiendeleza. Kwa hivyo unaweka juhudi hizo zote ndani yake, na kisha, kwa sababu yoyote ile, hupati chochote. Unaweza kusema tu, “Naam, nitalima tu, na kuanza upya.” Mungu atapogoa, atatupwa motoni na itateketea.

Isaya 6:1-13 Baraka kwa Nabii

Hiyo ndiyo picha hapa katika 5:1 kuendelea hadi mwisho wa sura; kisha unafika 6:1-13, ambayo ni sura ya baraka. Sasa, baraka hii kimsingi ni kwa ajili ya nabii kwa sababu Bwana anampaka mafuta Isaya ili alete neno la Mungu kwa watu. Unafahamu wito wa Isaya. Nasema hasa kwa nabii, lakini si hivyo pekee. Watu, kwa sehemu kubwa, hawatamsikiliza Isaya. Isaya ameambiwa kwamba hawataitikia, lakini sura bado inaishia kwa maelezo ya baraka kwa watu. Unaona katika sura ya 6, mstari wa 11, Isaya anasema, “Kwa muda gani, Ee Bwana?” Unaona, hawatasikiliza, “naye akajibu, ‘Hata miji itakapokuwa magofu, bila wakazi, hata nyumba zitakapoachwa ukiwa, na mashamba yatakapokuwa magofu na kuharibiwa.’” Hiyo inarejelea hukumu ijayo, uhamisho, “mpaka Bwana atakapowapeleka watu mbali, na nchi itakapoachwa kabisa.” Lakini kisha mstari wa 13: “Na ingawa sehemu ya kumi itabaki katika nchi, itaharibiwa tena. Lakini kama vile mwaloni na mwaloni vitakavyoacha visiki vitakapokatwa, ndivyo mbegu takatifu itakavyokuwa kisiki katika nchi.” Inaonekana kwamba kile Mungu anachosema kupitia Isaya hapa ni kwamba baada ya uhamisho kutakuwa na mabaki, na kisha mabaki ya mabaki, hivyo watu wa Mungu watahifadhiwa. Israeli haitafutiliwa mbali kabisa au kuangamizwa. Hakuna kitu kinachoweza kuwaangamiza watu wa Mungu kabisa hadi ahadi zitakapotimizwa kupitia kwao katika Kristo, kwa kuja kwa Kristo. Kwa hivyo visiki vitaachwa. Bado kuna kisiki pale, na bado kuna uhai katika kisiki. Hapo ndipo wazo hili la tawi linapoingia: litakuwa chipukizi linalotoka katika kile kilichobaki, kutoka kwa uhai uliobaki. Kwa hivyo kuna dalili ya baraka hapo. Watu katika uhifadhi wa mabaki, kupitia hukumu yote watakayopitia, bado wanapaswa kuwa na tumaini.

Isaya 7:12 Kitabu cha Imanueli Tunaendelea hadi nambari 2. Rudi kwenye muhtasari wako. Tunapitia maudhui ya Isaya na 1. Katika muhtasari ni Isaya 1-6; 2 ni 7-12. Hiyo ndiyo sehemu inayofuata katika muundo, ambayo mara nyingi huitwa, "Kitabu cha Imanueli" kwa sababu ya marejeleo ya Imanueli katika sura ya 7, mstari wa 14. Kwa hivyo hebu tuangalie Isaya 7-12, "Kitabu cha Imanueli." Sehemu hii labda ni mojawapo ya zinazojulikana zaidi katika kitabu hicho. Imenukuliwa katika Agano Jipya. Kuna marejeleo wazi ndani yake kuhusu kuja kwa Kristo. Lakini ni sehemu ambayo historia ni

muhimu sana.

Historia [Isa. 7:1] Muungano wa Ahazi na Ashuru Unasoma katika 7:1, “Ahazi mwana wa Yothamu, mwana wa Uzia, alipokuwa mfalme wa Yuda, Resini mfalme wa Shamu, na Peka mwana wa Remalia mfalme wa Israeli walipopanda ili kupigana na Yerusalemu, lakini hawakuweza kuushinda. Basi, nyumba ya Daudi iliambiwa, ‘Shamu imeungana na Efraimu’”; hivyo mioyo ya Ahazi na watu wake ikatetemeka, kama miti ya msituni inavyotikiswa na upepo.”

Yeye ni mfano wa historia. Resini na Peka : Resini wa Damasko, Peka wa Ufalme wa Kaskazini, walimshambulia Ahazi wa Yuda. Watu wa Yuda wanaogopa kwa sababu wanashambuliwa na muungano wenye nguvu zaidi kuliko Yuda yenyewe. Israeli ilikuwa na nguvu zaidi kuliko Yuda, na Shamu ilikuwa na nguvu zaidi kuliko Israeli. Wote wawili walikuwa wameungana kushambulia Yuda. Kusudi la shambulio hilo ulilosoma katika sura ya 7, mstari wa 6: Wanasema, "Na tuivamie Yuda; tuirarue, tuigawanye sisi kwa sisi na kumfanya Tabeeli kuwa mfalme juu yake." Kwa hivyo kusudi lilikuwa kuchukua nafasi ya Ahazi na kuweka kibaraka wao wenyewe madarakani katika Yuda, mtu ambaye angeshirikiana nao. Na kwa ujumla wazo ni kwamba walichotaka ni mtu kwenye kiti cha enzi cha Yuda ambaye angeshirikiana nao katika kupinga Ashuru. Ahazi hakutaka kujiunga nao dhidi ya Ashuru. Walitaka mtu ambaye angefanya hivyo. Sasa, maelezo zaidi kuhusu historia hiyo yanaweza kupatikana katika 2 Wafalme 16 na katika 2 Mambo ya Nyakati 28. Ukiangalia 2 Wafalme 16, unaona katika mstari wa 5, “Kisha Resini mfalme wa Shamu (Shamu), Peka mwana wa Remalia , mfalme wa Israeli, akapanda ili kupigana na Yerusalemu, akamzingira Ahazi.” Angalia mstari wa 7. “Ahazi akatuma wajumbe kwa Tiglath-Pileseri mfalme wa Ashuru, akisema, ‘Mimi ni mtumishi wako na kibaraka wako. Njoo uniokoe kutoka mkononi mwa mfalme wa Shamu (Shamu) na mfalme wa Israeli wanaonishambulia.’ Ahazi akachukua fedha na dhahabu zilizopatikana katika hekalu la Bwana na katika hazina za nyumba ya mfalme, akazipeleka kama zawadi kwa mfalme wa Ashuru.” Na unasoma, “Mfalme wa Ashuru alikusanyika kwa kushambulia Damasko na kuiteka. Kisha Ahazi akaenda Damasko na

kukutana na Tiglath-Pileseri.” Kwa hivyo unapata maelezo zaidi katika 2 Wafalme 16, 2 Mambo ya Nyakati 28, lakini tunachojifunza ni kwamba katika hali inayoelezwa katika Isaya sura ya 7, Ahazi anapotishiwa na Resini na Peka , anamgeukia Tiglath-Pileseri mfalme wa Ashuru na kumtuma mjumbe wake kwa Tiglath-Pileseri pamoja na ushuru na kuomba msaada.

Sasa, nadhani inawezekana kabisa kwamba hilo lilikuwa limetokea tayari. Alikuwa tayari amefanya mawasiliano hayo na Ashuru unapokuja katika hali hii maalum hapa katika Isaya sura ya 7, kwa sababu Bwana anamwambia Isaya, mstari wa 3, “Toka wewe na mwanao Shear- Yashubu , mkutane na Ahazi mwishoni mwa mfereji wa Bwawa la Juu kwenye njia ya kuelekea Uwanja wa Mfuaji.” Angalia eneo hilo la kijiografia: “mwisho wa mfereji wa Bwawa la Juu kwenye njia ya kuelekea Uwanja wa Mfuaji.” Hapo ndipo maji ya jiji yalipotolewa na labda anafanya jambo fulani kuimarisha ulinzi wa jiji dhidi ya shambulio la wafalme hawa kutoka kaskazini. Na Bwana anamwambia Isaya, “Nenda mahali hapo ukampe ujumbe huu.” Huu hapa ujumbe katika sura ya 7, mstari wa 4, na unaofuata: “Mwambie, ‘Jihadhari, tulia, usiogope. Usife moyo kwa sababu ya vijiti hivi viwili vya kuni vinavyotoa moshi—kwa sababu ya hasira kali ya Resini na Aramu na mwana wa Remalia . Aramu, Efraimu, na mwana wa Remalia wamepanga njama ya kukuangamiza, wakisema, ‘Na tuvamie Yuda, tuirarue, tuigawanye miongoni mwetu, na kumfanya mwana wa Tabeeli awe mfalme juu yake.’ Lakini Bwana Mwenye Enzi Kuu asema hivi: “Haitatokea, haitatokea,” kwa maana kichwa cha Shamu ni Dameski, na kichwa cha Dameski ni Resini pekee . Ndani ya miaka 65 Efraimu itavunjika vipande vipande kiasi cha kuwa watu. Kichwa cha Efraimu ni Samaria, na kichwa cha Samaria ni mwana wa Remalia pekee . Msiposimama imara katika imani yenu, hamtasimama hata kidogo.”” Sasa Isaya hasemi chochote kuhusu mpango wa Ahazi wa kutafuta msaada kutoka Ashuru. Hataji hilo. Lakini anachosema ni, “Mungu atawalinda. Hili halitokea.” Yaani, Ahazi hatapoteza kiti chake cha enzi kwa sababu ya watu hawa. Halitokea. Halitokea.

Lakini mwishoni mwa sura ya 7 mstari wa 9: “Msiposimama imara katika imani yenu, hamtasimama kabisa.” Mfalme Yakobo anasema hapo, “Msipoamini, hakika

hamtaimarika.” “Hamhitaji msaada wa nguvu za kigeni” ndivyo Isaya asemavyo. Na maana yake ni kwamba mkitafuta usalama wenu huko, yaani kwa kuamini kitu kingine isipokuwa Bwana, basi hiyo itakuwa adhabu yenu. “Msipoamini, hamtaimarika. Msiposimama imara katika imani yenu, hamtasimama kabisa.”

Sasa, inaonekana, jibu la Ahazi lina shaka. Na unasoma katika mistari ya 10 na baada ya hapo Bwana anarudi tena na ujumbe wa ziada. Mstari wa 10 unasema, “Tena, Bwana akasema na Ahazi tena, akisema: Ombeni ishara kwa Bwana. Ombeni katika kina kirefu au katika kilele cha juu. Lakini Ahazi akasema, Sitaomba, wala sitamjaribu Bwana. Ndipo Isaya akasema, Sikieni sasa, enyi nyumba ya Daudi, je, ni jambo dogo kwenu kuwachosha watu; je, mtamchosha Mungu wangu pia? Kwa hiyo Bwana mwenyewe atawapa ishara. Tazama, bikira atachukua mimba, atazaa mwana, naye atamwita jina lake Imanueli. Atakula siagi na asali, ili ajue kukataa uovu na kuchagua mema. Kabla mtoto hajajua kukataa uovu na kuchagua mema, nchi unayoioogopa itaachwa na wafalme wake wote wawili.” Kwa hivyo ni wazi, Ahazi alikuwa na shaka.

Kisha Bwana anamjia Isaya na ujumbe huu: omba mwana. Usipoamini ninachokuambia, omba mwana. Mungu ataonyesha kwamba ninachosema ni kweli. Ahazi anakataa hilo kwa kile kinachoonekana kama kauli ya uchaji Mungu: hakutaka kumjaribu Mungu, au kumjaribu Mungu. Ahazi anasema, “Sitaomba, wala sitamjaribu Bwana.” Nadhani kilicho nyuma yake ni kwamba hakutaka *kumwamini* Bwana. Hakutaka *kufuata* njia ambayo Isaya alikuwa akipendekeza. Alichotaka ni usalama wa muungano huu na Ashuru. Hilo ni jambo ambalo alihisi lingemhakikishia kwamba Resini na Peka hawangemtoa kwenye kiti cha enzi. Kwa hivyo anasema, “Sitamjaribu Bwana kwa kuomba ishara,” lakini Isaya anasema – mstari wa 13 – “Sikieni sasa Enyi nyumba ya Daudi, je, ni jambo dogo kwenu kuwachosha watu; je, mtamchosha Mungu wangu pia?” Kuna sehemu ya kukemea hapo. Kwa hivyo “Bwana atakupapa ishara, bikira atachukua mimba na kuzaa mwana, na jina lake litaitwa Imanueli.” Kwa hivyo unapata ishara hiyo ya Imanueli iliyotolewa katika mstari wa 13 hadi 16. Na hiyo inaleta swali la tafsiri, ambalo tena si rahisi.

Nadhani angalau tishio la shambulio hilo ndilo lililomsukuma Ahazi kufanya muungano na Ashuru. Shambulio hilo - ukiangalia kifungu hicho cha 2 Wafalme - halikufanikiwa. 2 Wafalme 16:5 "Walimzingira Ahazi lakini hawakuweza kumshinda. Wakati huo Resini mfalme wa Shamu alirudisha Elathi kwa Shamu" - sasa hiyo iko chini kabisa kwenye ghuba ya Aqaba - "na kuwafukuza Wayahudi kutoka Elathi ." Na Washami wakaja Elathi kutoka huko juu ili kukaa ili waweze kuchukua eneo fulani, lakini hawakuweza - hawakuweza kumshinda Ahazi. Sasa mstari wa 7 unasema, "Kwa hiyo Ahazi akatuma wajumbe kwa Tiglath-Pileseri." Aliwatuma wajumbe kwa Tiglath-Pileseri, labda kwa kutarajia shambulio hilo, au labda hata wakati huo. Sidhani kama Tiglath-Pileseri ndiye hasa sababu ya shambulio la kwanza kutofanikiwa. Sasa, bila shaka, watu wa Resini hawangekata tamaa; wangerudi na kufanya hivyo tena. Lakini ndani ya miaka miwili Ashuru ilikuwa imeshambulia Dameski na tishio la Shamu wakati huo liliharibiwa kweli. Shambulio la awali halikufanikiwa. Sidhani kama Ashuru ilihusika moja kwa moja wakati huo, lakini Washami wangeweza kurudi tena. Wakati huo huo, Ahazi alikuwa amefanya muungano huo na Ashuru.

Isaya 7:13-16 – Mbinu Mbalimbali 1. Kifungu Kizima Kinarejelea Hali ya Haraka na Ahazi

Unapofikia sura ya 7, mistari ya 13-16, na ishara hii ya Imanueli, kumekuwa na njia mbalimbali za kukabiliana na hili. Baadhi wamechukua 13-16 kama zote zikimaanisha hali ya haraka. Kwa maneno mengine, inashughulikia swali hili la shambulio la Efraimu na Shamu, na maana yake ni kwamba mtoto atazaliwa katika muktadha wa hali hiyo. Kabla mtoto huyo hajakua vya kutosha kutofautisha kati ya mema na mabaya, mstari wa 16, wafalme hao wawili adui watatoweka. Kwa hivyo yote yanahusu hali ya haraka.

Sasa, nadhani kuna pingamizi fulani kwa mbinu hiyo. Hairuhusu kabisa kipengele cha kukemea. Kemeo kwa Ahazi liko wapi? Ishara ni kwamba mtoto huyu atazaliwa, na kabla mtoto hajazeeke sana, wafalme hawa wote wawili wataondoka. Hakuna kipengele cha kukemea hapo hata kidogo. Ni baraka. Ni ahadi ya faraja. Inafanya mstari wa 13

usiwe na maana kabisa. Mstari wa 13 unasema, “Sikilizeni sasa, enyi nyumba ya Daudi, je, ni jambo dogo kwenu kuwachosha watu; je, mtamchosha Mungu wangu pia?” Hilo linaonekana kuwa kemeo. Inaonekana kwamba kinachofuata lazima kwa namna fulani kiwe na kipengele cha kukemea. Kwa hivyo hakifanyi haki kwa mstari wa 13.

Zaidi ya hayo, unapogeukia injili ya Mathayo, Mathayo anasema kwamba huu ni unabii wa kuja kwa Kristo. Mathayo 1:23 inasema, “Tazama, bikira atachukua mimba, atachukua mimba, na kuzaa mwana; watamwita jina lake Imanueli,’ ambalo litatafsiriwa kama ‘Mungu pamoja nasi.’” Katika mstari wa 22 inasema, “Haya yote yalifanyika ili litimie lililonenwa na Bwana kwa njia ya nabii, akisema, ‘Bikira atachukua mimba.’” Mathayo analitumia moja kwa moja kuzaliwa kwa Kristo. Kwa hivyo wengine huchukulia yote kama yanarejelea hali ya karibu, lakini inaonekana kwangu kwamba hilo halitendi haki katika muktadha wa kipengele cha kemeo katika kifungu hicho, na hakika halitendi haki kwa nukuu ya Agano Jipya inayolitumia kuzaliwa kwa Kristo.

2. Kifungu Kizima Kinamrejelea Kristo Mbinu ya pili ni kwamba baadhi ya watu huchukulia kifungu kizima kama kinamrejelea Kristo. Wazo hapa lingekuwa kwamba kwa kuzingatia kutostahili kwa Ahazi, Mungu atambadilisha na mtu anayestahili kukaa kwenye kiti cha enzi cha Daudi, yaani Kristo, na Imanueli. Sasa tena, mtazamo huo una ugumu wake. Ugumu na mtazamo huu ni kwamba hauna uhusiano wa kutosha na muktadha wa karibu. Kwa kweli husababisha ugumu katika kutafsiri mistari ya 15 na 16 inayosema, “Atakula siagi na asali, atakapojua kukataa uovu na kuchagua mema. Kwa maana kabla mtoto hajajua kukataa uovu na kuchagua mema, nchi unayoioogopa itaachwa na wafalme wake wote wawili.” Hiyo inarejelea hali ya karibu. Hilo linamhusuje Kristo? Kwa hivyo inaonekana kwamba mtazamo wa kwanza unaotumia yote kwa hali ya karibu haufanyi haki kwa mstari wa 13; na mbinu inayomhusu Kristo haitendei haki mistari ya 15 na 16. Sasa baadhi wamejaribu kutoa utabiri wa maisha rahisi ya Kristo akiwa mtoto, lakini huwezi kugundua hilo kutoka mstari wa 16. Sina uhakika kama unaweza hata kufanya hivyo kwa mstari wa 15.

3. Utimilifu Mwingi: Mwana wa Ahazi [Hezekia] na Kristo Sasa mbinu nyingine basi, kutokana na ugumu wa zote mbili za kwanza, inawaongoza baadhi kutetea utimilifu mwingi, ambao ungetimizwa kwa mtoto wa kisasa - labda Hezekia, mwana wa Ahazi, au mtoto wa nabii Isaya, - lakini mtoto wa kisasa kwa upande mmoja, na pia hupata utimilifu katika Kristo kwa upande mwingine.

Mwakilishi wa mtazamo huu ni Walter Kaiser. Ukiangalia manukuu yako, ukurasa wa 13, nina aya hapo kutoka kwa kitabu chake kuhusu theolojia ya Agano la Kale. Mtoto huyu alikuwa nani basi? "Hadhi yake ya Kimasihi haijumuishi kabisa wazo kwamba huenda alikuwa mwana wa Isaya aliyezaliwa na msichana fulani [bikira] ambaye aliolewa na nabii baada ya mama yake Shear-Jashub kufariki." Baadhi wamesema hivyo. Kaiser hafanyi hivyo. "Bado kuna uwezekano mdogo wa kutajwa kwa msichana yeyote anayefaa kuolewa, au msichana fulani bora aliyekuwepo wakati wa kutangazwa kwa unabii huo kwani unabii huo umesema 'bikira.'" Huu ndio mtazamo wake mwenyewe. "Inafaa kumwelewa kuwa mwana wa Ahazi mwenyewe, ambaye mama yake, Avi, binti ya Zekaria ametajwa katika 2 Wafalme 18: 2:-- yaani, mwanawe Hezekia. Inajulikana sana kwamba hii ilikuwa tafsiri ya zamani zaidi ya Kiyahudi lakini pia inadhaniwa kwamba Hezekia hangeweza kuwa ishara iliyotabiriwa ya 7:14 kwani katika mpangilio wa nyakati wa sasa lazima alikuwa tayari na umri wa miaka tisa wakati huo."

Jambo hili la mwisho lazima lijifunze kwa kina kabla halijakubaliwa. Mfuatano wa matukio ya Israeli na Yuda haujathibitishwa. Hata hivyo, unaweza kuacha hilo kando, kuhusu suala la hemenetiki. Bila kubishana kuhusu jambo hilo kwa wakati huu, "Ningependa, (na hili ndilo hitimisho lake) kupendekeza kwa ujasiri kwamba Hezekia pekee ndiye anayekidhi mahitaji yote ya maandishi ya Isaya, na bado anaonyesha jinsi angeweza kuwa sehemu ya mtu huyo wa Kimasihi wa hali ya hewa ambaye angekamilisha yote yaliyotabiriwa katika unabii huu wa Imanueli."

Unaona, anasema ni Hezekia na Kristo. Ni Hezekia lakini yeye ni sehemu muhimu ya mtu huyo wa Kimasihi—Kristo—anayekamilisha yote yaliyotabiriwa. Hii ni dhana ya Kaiser ya "unabii wa jumla" ambapo una dhana hii kubwa inayojumuisha, ambayo inajumuisha maelezo mengi. Na anajitahidi kuepuka wazo la utimilifu maradufu kwa

dhana ya aina hiyo lakini nadhani ni wazi katika maneno kwamba hii ni " utimilifu maradufu ," ingawa angekataa. Lakini anahisi utimilifu kamili wa unabii unawahusisha Hezekia na Kristo. Anasema, "Ni katika hili tu, sehemu ya hivi karibuni katika ahadi ya Ibrahimu-Daudi, ndipo inaweza kuonekana jinsi Mungu alivyokuwa bado 'na' Israeli katika nguvu na uwepo wake wote." Kwa vyovyote vile, tafsiri zimekuwa, zote ni za papo hapo, au zote ni za wakati ujao, au aina fulani ya wazo la utimilifu maradufu kama la Kaiser.

Sasa, nadhani kuna pingamizi kwa utimilifu wa pande mbili. Kwangu mimi, kuna tatizo la kifalsafa la pande mbili, au maana nyingi kwa unabii. Je, Hezekia alitokana na kuzaliwa na bikira? Sioni njia yoyote unayoweza kusema hivyo.

4. Mtazamo wa Vannoy : Karipio kwa Ahazi na Ahadi ya Imanueli

Inaonekana kwangu kwamba jinsi azimio linavyoweza kupatikana na hili, na hili ni gumu , lakini inaonekana kwangu kwamba jinsi linavyoweza kupatikana ni kuchukua maneno haya katika mistari ya 13 hadi 16 kama maneno kwa upande mmoja kama karipio kwa Ahazi, na kwa upande mwingine la faraja kwa watu wacha Mungu walioko nchini. Kwa maneno mengine, una hadhira mbili tofauti. Na karipio kwa Ahazi ni: utabadilishwa na mtu anayestahili kukaa kwenye kiti cha enzi. Hilo ndilo karipio. Faraja kwa watu wacha Mungu walioko nchini, hadhira nyingine ni hiyo, na hapa ndipo unapapaswa kuanzisha jambo, ikiwa mtoto angezaliwa sasa, kabla mtoto huyo hajafikisha umri wa miaka michache, nchi ingeachiliwa kutoka kwa wafalme wavamizi.

Kwa maneno mengine, Isaya anazungumzia nyumba ya Daudi. Mstari wa 13 unasema, "Sikilizeni sasa, enyi nyumba ya Daudi. Je, ni jambo dogo kwenu kuwachosha watu; je, mtamchosha Mungu pia?" Wakati huo nyumba ya Daudi ilikuwa na mtu kwenye kiti cha enzi ambaye hakupendezwa na mapenzi ya Bwana au unabii. Ahazi alijikita katika nguvu na hekima yake mwenyewe na katika muungano wake na Ashuru. Hakutaka kusikiliza neno la Bwana kupitia Isaya. Isaya anasema Mungu atambadilisha mkazi huyu asiyestahili wa nyumba ya Daudi na mtu atakayemfuata Mungu. Nafasi yake itachukuliwa na mwakilishi wa kweli wa Mungu: Imanueli, Mungu pamoja nasi.

Haijasemwa ni lini huyo atakuja. Kwangu mimi, hiki ndicho kiini cha tatizo la tafsiri: haijasemwa ni lini huyo atakuja. Dhana ni kwamba kama angezaliwa, akiwa chini ya kipindi cha kawaida cha ujauzito, kabla hajafikisha umri wa miaka michache, wafalme hao wawili wa kutisha wangukuwa wametoweka. Hilo ndilo neno la baraka kwa watu wacha Mungu.

Tutalazimika kujadili hili zaidi saa ijayo. Lakini angalia manukuu yako, ukurasa wa 15, chini ya Robert Vasholz , “Isaya na Ahazi: Historia Fupi ya Mgogoro katika Isaya 7 na 8.” Ni kwa sababu ya kutoamini kwa Ahazi ndipo ishara ya kuzaliwa na bikira ilipotolewa kwa Ahazi na wengine. Mwenyeji wa nyumba ya Daudi, ambaye alikataa hata kuomba ishara, ishara ya ajabu sana atapewa kiasi kwamba mkono wa Mungu haungeweza kukataliwa. Kulikuwa na ishara ambayo ingefanya hata ishara ya kivuli cha jua kugeuka katika kusonga kwake kuwa hafifu. Ishara ilikuwa kwamba bikira angepata mimba na kuzaa mtoto. Tukio la kuvutia zaidi kuliko kuzaliwa kwa Isaka kwa Sara alipokuwa mzee.

Lakini baada ya tangazo la Isaya la mbali, nabii huyu anageukia upande mwingine, sambamba wa karibu , muungano wa Siria na Efraimu. Anafuata mpangilio unaopatikana hasa katika maandishi yake: anaunga mkono utabiri wake wa mbali kwa utabiri ambao unaweza kuzingatiwa na watu wa wakati wake. Unakuta Isaya anatoa utabiri mbili: unabii wa mbali katika Isaya 7:14 na 15, ambao Mathayo anauandika kama umetimia, na unabii wa mbali katika Isaya 7:16 kwa hadhira yake kushuhudia. Hilo linaendelea hadi ukurasa wa 16 wa karatasi yako ya nukuu. Nataka kufuatilia hilo. Nataka kujadili hili zaidi kidogo, lakini hatuna muda. Hebu tusimame hapa na tutaendelea na swali hili wakati ujao.

Imenakiliwa na Anders Johnson
 Hariri ya awali na Carly Geiman
 Uhariri mbaya na Ted Hildebrandt
 Hariri ya mwisho na Dkt. Perry Phillips
 Imesimuliwa tena na Dkt. Perry Phillips